

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia wtorek, 31 października 2023 r.

Poz. 5237

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.412.2023 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 27 października 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr VI/46/2023 Rady Gminy Rychliki z dnia 28 września 2023 r. w sprawie **ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego należnego strażakom ratownikom i kandydatom na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu oraz wykonywaniu innych.**

Uzasadnienie

Uchwałą, wymienioną we wstępie, która wpłynęła do tutejszego organu w dniu 28 września br., Rada Gminy Rychliki, powołując jako podstawę art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 194 ze zm.), ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu oraz wykonywaniu innych zadań, określonych w art. 3 pkt 7 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, iż uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Podstawą prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały jest art. 15 ust. 1, 1a i 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych. Zgodnie z brzmieniem ust. 1 ww. przepisu strażak ratownik *OSP*, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny, a według ustępu 1a ww. ustawy ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika *OSP*, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik *OSP*, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

Natomiast zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki *ochotniczej straży pożarnej* lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika *OSP* - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Jednocześnie zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika, że kandydatem na strażaka ratownika *OSP* jest: 1) strażak *OSP*, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, lub 2) strażak *OSP* w wieku od 16 do 18 lat, który za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 204 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

Z ww. przepisów wynika, że kandydat na strażaka może brać udział jedynie w ww. szkoleniach, czyli w konsekwencji otrzymać ekwiwalent wyłącznie za udział w takim szkoleniu.

Rada Gminy Rychliki w **§ 1 przedmiotowej uchwały** ustaliła, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego należnego strażakowi ratownikowi, kandydatowi na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika *OSP* - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia wynosi:

- 1) za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej - w kwocie 20,00 zł,
- 2) za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu - w kwocie 10,00 zł.

W ocenie organu nadzoru, z przytoczonego postanowienia uchwały wynika, że Rada Gminy Rychliki określiła wysokość ekwiwalentu pieniężnego należnego za uczestniczenie w działaniu ratowniczym i akcji ratowniczej również dla kandydata na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej, co stanowi istotne naruszenie art. 15 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 8 i 9 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz art. 2 i art. 7 Konstytucji RP.

Ponadto należy stwierdzić, iż kwestionowane postanowienie uchwały zostało sformułowane wadliwie pod względem stylistycznym, co czyni zawarte w nim normy za trudne lub wręcz niemożliwe do odkodowania przez adresatów tych norm.

Należy wskazać, że kwestionowana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Każda norma kompetencyjna musi być zatem tak realizowana, aby nie naruszała przepisów ustawy i uwzględniała treść delegacji ustawowej. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące jej nieważnością odpowiednio: w części - w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo - w całości.

Przepis art. 2 Konstytucji RP stanowi, że *Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej*. Wśród szczegółowych reguł wyprowadzonych z art. 2 Konstytucji RP wymienia się m.in. podział władz, niezawisłość sądów i prawo każdego do sądu, do uczciwego oraz bezstronnego wymiaru sprawiedliwości, przestrzeganie zasad poprawnego prawotwórstwa, jawność i jasność prawa, niedziałanie prawa wstecz (P. Winczorek „Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., wyd. Liber, Warszawa 2000, s. 15). Dodatkowo należy wskazać, iż Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 maja 2002 r. (sygn. akt K 6/02, publ. Dz. U. z 2002 r., nr 78, poz. 715) podniósł, iż *przepisy prawne muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. (...) Wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwają stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw. Z tak ujętej zasady określoności wynika, że każdy przepis prawny winien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego - dopiero spełnienie tego warunku podstawowego pozwala na jego ocenę w aspekcie pozostałych kryteriów. Naruszeniem Konstytucji jest stanowienie przepisów niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają obywatelowi na przewidzenie konsekwencji prawnych jego zachowań*.

Przedmiotowa uchwała ww. warunków nie spełnia i dlatego też konieczne jest wyeliminowanie jej z obrotu prawnego w całości.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie trzydziestu dni od daty jego otrzymania.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki